

Türkiye Turizm Talebini Açıklamaya Yönelik Bir Panel Çekim Modeli Analizi¹

A Panel Gravity Model Describing Tourism Demand Towards Turkey

Erkan GÜNEŞ²
Burhan KABADAYI³

ÖZET

Bu çalışmada Türkiye'ye yönelik turizm talebi panel çekim modelleri vasıtasıyla incelenmiştir. Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçi sayıları Türkiye'ye yönelik turizm talebi olarak dikkate alınmıştır. Türkiye turizm talebini etkileyen faktörler ise Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin kişi başına GSYİH'ları, nüfus sayıları, buldukları ülkelerin başkentlerinin İstanbul'a mesafesi ve bazı kukla değişkenler olarak belirlenmiştir. Türkiye ile diğer ülkeler arasında dinsel, etniksel, politik ve asker ilişkilerin etkileri talep fonksiyonuna kukla değişkenlerle dahil edilmiştir. Her kukla değişken için çift yön tesadüfi etkiler panel veri analizi kullanılmıştır. İstatistiksel olarak anlamlı ve teorik olarak beklenen parametreler ve işaretleri elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm talebi, çekim modelleri, tesadüfi etkiler panel veri analizi, eş-bütünleşme analizi

ABSTRACT

In this study, tourism demands towards Turkey were analyzed by gravity models. The numbers of foreign visitors were taken considered as tourism demand towards Turkey. The variables that affecting tourism demand were identified as GDP per capita of the visitors, the distance from the visitors' countries capital cities to Istanbul, the population and some of dummies. The effects of religious, ethnicity, politic and military relationships between Turkey and the rest of the World were included the demand function towards Turkey. The two way random effects models were regressed for each dummy. Statistically significant and theoretically expected parameters and their signs were obtained.

Keywords: Tourism demand, gravity model, two way random effects panel data analysis, co-integration

¹ Bu çalışma 26 Mayıs 2013 tarihinde Bosna -Hersek'te 14. Uluslararası Ekonometri, Yöneylem Araştırması ve İstatistik Kongresinde sunulmuştur ve çalışma sadece özet olarak yayınlanmıştır.

² Öğr.Gör., Erzincan Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik MYO, erkangunes24@gmail.com

³ Doç.Dr., Erzincan Üniversitesi, İİBF, burhankabadayi@gmail.com